

НАЙНОВІЙШЕ ЧУДО

в Ченстохові

Ціна 15 центів.

1911.

Накладом „РОБОЧОГО НАРОДА“

з „Рускої Друкарні Я. Н. Крета“, Вінніпег, Ман.

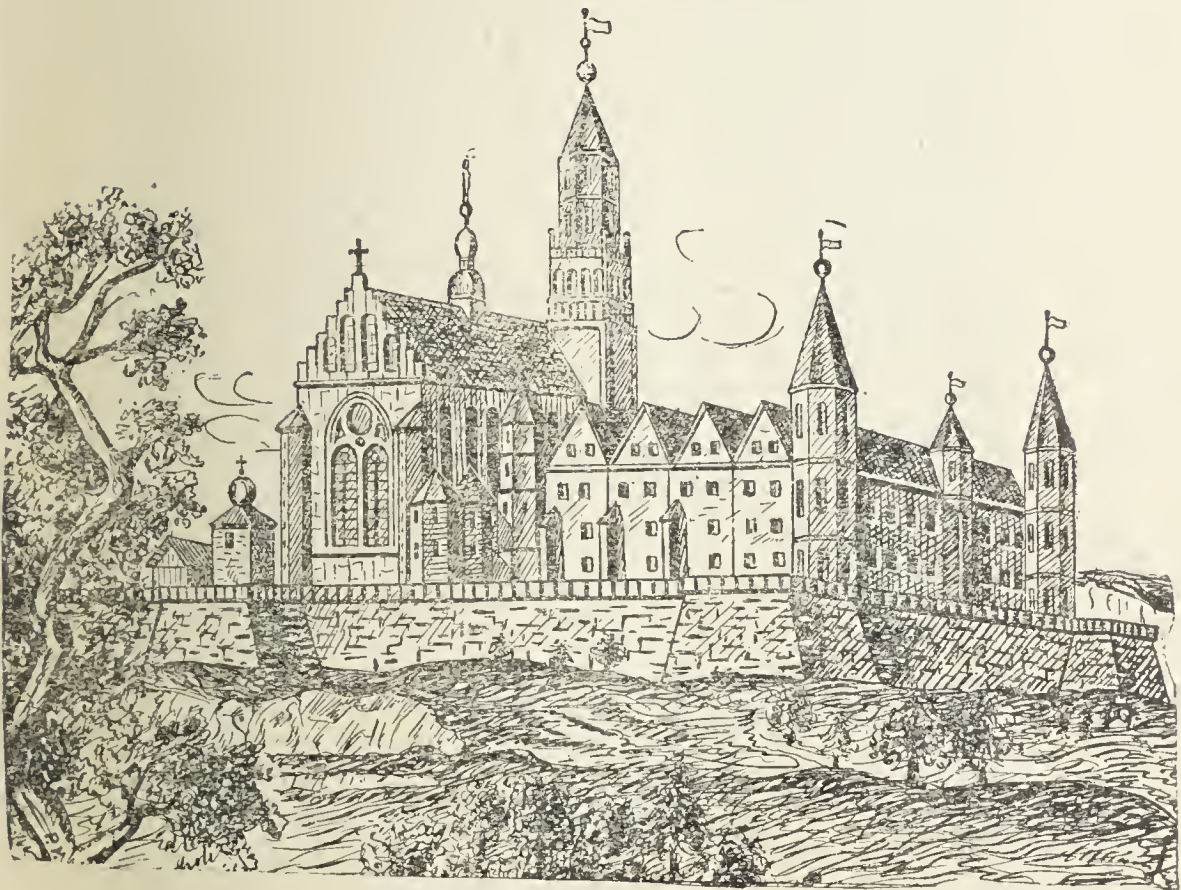
Руска Книгарня в Вінніпег

Руска Книгарня видала доси много книжок, з котрих поручає особливо сї

Слово правди, написане сьвященником Петровом	.15
Про чуда сьвятих Дамазія і Панкращія, або памятка з старокаєвих відпустів	.10
Правовірний Католик	.10
Христос охотно приймає грішника	.10
Без Бога на сьвітї	.25
Важнійші права Канади, або наші Канадйські параграфи	.35
Підстава Християнської віри25
Вірність пастирска Ісуса Христа05
Оборона віри, або поясненє чому і як маємо вірити в Бога25
Фармазони або як то 30 господарів записали ся чортови . .	.25
Оповіданя для дітий. Гарна книжочка з образками видана в Канаді	.30-
Казки за Жидів10
Рицар і Смерть05
Домашний Писар, або взори руских і англійских листів на всякі случаї. Ціна зн.	.35

НАЙНОВІЙШЕ ЧУДО

в Ченстохові

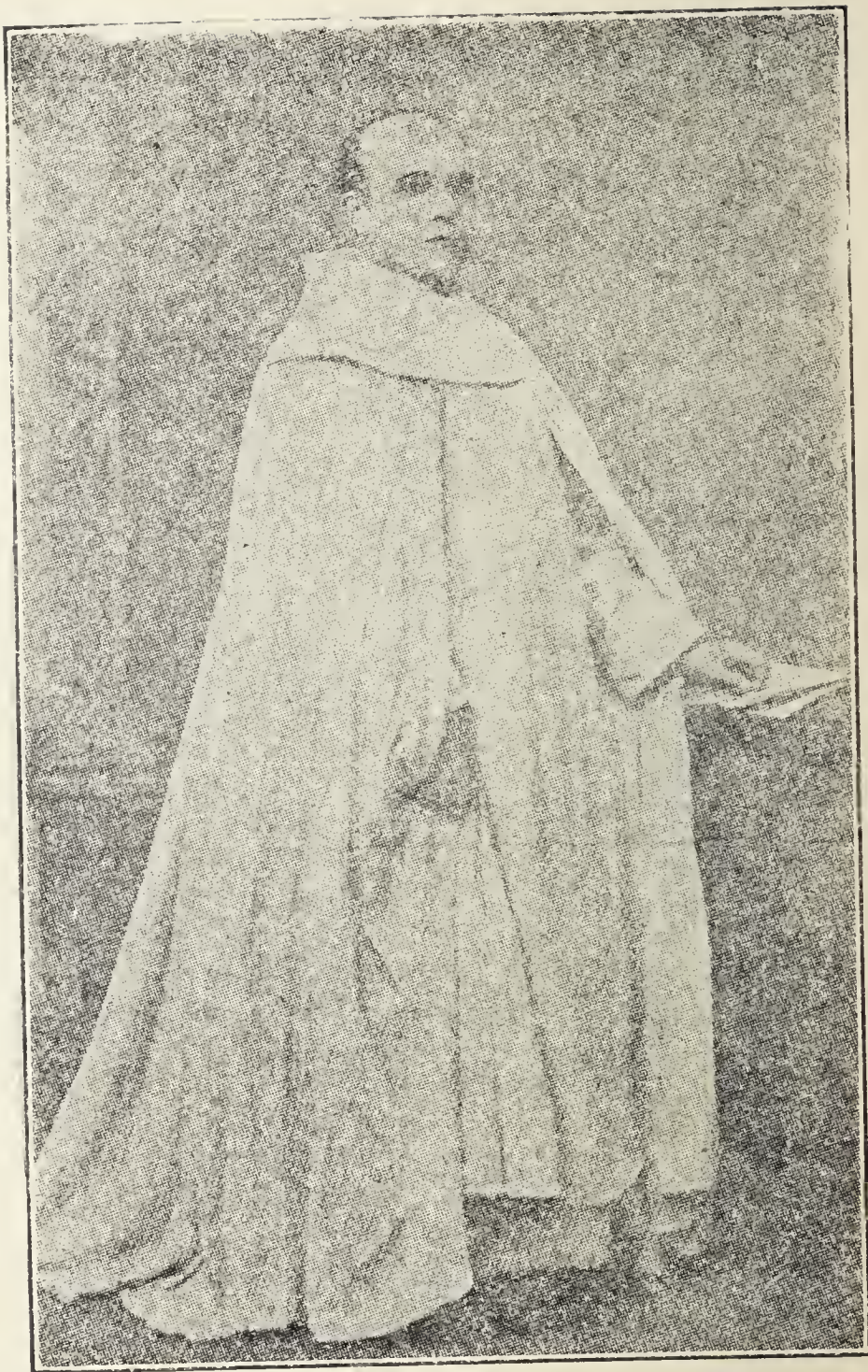

Ціна 15 центів.

1911.

Накладом „РОБОЧОГО НАРОДА“

з „Рускої Друкарні Я. Н. Крета“, Вінніпег, Ман.

Кс. Дамазий Мацох.

І сказав ім Ісус: Написано
Дім мій назветь ся домом
молитви; а ви зробили з не-
го вертеп розбишак.

Мат. XXI. 13.

В листопаді 1910 р. розійшла ся по ці-
лім сьвіті страшна вістка; викрило ся, що
одно з найсьвятійших в католицькім сьвіті
місць, — кляштор ОО. Павлінів на Ясній
Горі в Ченстохові, — є вертепом лотрів,
зłodіїв, ошуканців, сьвятотатства, пиянь-
ства, розпусти, чужолоства і мордерства.

Несчислені товни побожних відпуст-
ників вірять, що образ Матери Божої Чен-
стоховскої творить чуда, уздоровлює хо-
рих, ратує в нещастю, помагає в житєвих
інтересах. Очевидно сю віру ширили і під-
держували законники, які мали з сего зо-
лоті доходи. Рік в рік сотки тисяч побож-
них людей з цілої Польщі а навіть з Укра-
їни мандрували до Ченстохови і купували

там ласку Матери Божої коштовними річачками, шедримн дарами і грішми, які давали на службу божі. Богачі давали брилянти і всякі клейноти, а навіть крайній жебрак вважав за свій обовязок лишити бодай кілька рублів в глибокім переконаню, що все те йде на божу хвалу, на честь Пречистої Діви Марії і на добро католицької церкви.

Аж тут, мов грім з ясногс неба викрива-эсь, що законники, які так солоно кажуть собі платити за чуда, самі в ті чуда не вірять, бо крадуть гроші і жертви, що їх складають побожні відпустники і за ті гроші пють і розпустують з жінками, обікрали чудотворний образ Матери Божої з клейнотів, удержують собі коханки, один з них умер з пияньства у пияцькім шалї, а другий в кляшторі сокирою зарубав свого брата!

Показало ся, що ченстоховский кляштор — се чиста Содома і Гомора!

*

*

*

Коли 24 листопада 1910 р. пропала дорогоцінна сукенка, корона з клейнотами і коштовні перли з образу Матери Божої Ченстоховської, — зараз католицькі газети написали, що ся крадіж є наслідок деморалізації, викликаної революцією, шпреної через „злюбні впливи соціалізму”.

Коли 25 липня 1910 найдено в ставі під Кломпідцями трупа у софі, тоді знов завилла хором клерикальна преса: „Ось ще одна жертва розбоїв, шпрених через соціалістичну гниль”.

Однакож правда впливає на верх, як олива.

Викрило ся, що сї злочини зародили ся там, де не доходять „деморалізуючі впливи соціалізму“, — в кляшторній келії. Не в благородній, геройській душі революціонера — соціаліста, що боре ся о визволене своєї кляси, а в серцю, що бе ся під білою монашою рясою, в мозку під оголеним і „посвяченим“ черепом дармоїда — монаха, що жие з добродушної віри темних

мас, — вигріло ся сьвятотатство, убійство і ошуканьство.

* * *

В хвилі, коли в Португалії по прогнаню короля новий республіканський уряд зачав свою діяльність замикаючи монастирі кляштори і проганяючи монахів і монахинь з краю, виїшли на денне сьвітло злочини ченстоховських законників, які переходять все, що може видумати найбуїніша фантазія автора кримінальних романсів.

На тій Ясній Горі, де пробуває образ „Матки Боскої Ченстоховської, крульової польскої“, попи враз зі своїм настоятелем удержують собі розпусних дівчат за гроші; крадені з жертв, що понаносили нечислені товпи вірних; присягали чистоту, а потапають в тілесних роскошах і присягали убожество, а крадуть, як круки, сотки тисячів рублів, що зложили їх побожні на служби божі, яких ніхто не відправляв; сьміють ся з дурноти та легко-

вірності своїх овечок, вилуплюють правдиві брилянти і перли з сукенки і корони чудотворного образу, а вправляють шкляні; продають крадені дорогоцінності, аби було за що розпустувати, а коли заходить небезпеченьство, що таки може ся викрити злодійство, то злодії-попи здерають з образу цілу сукенку і корону і всі иньші дорогоцінності, удаючи, що то якісь чужі злодії вломили ся до кляштору, а наконець ксьондз Дамазій Мацох у своїй келії в ченстоховськім кляшторі сокирою рубає свого стрієчного брата, спільника своїх крадежій, за якого вперед віддав свою коханку, коли зайшла від него.

Ось які були злочини сего ксьондза Мацоха:

1). Своїй коханці Гелені Кшижановській сфалшував метрику слюбу зі своїм неістнуючим братом, відтак виробив метрику смерти сего видуманого брата і представив хорошу Гелену як свою повдовілу братову.

2.) Коли-ж вона зайшла від него, від-

дав їй за свого стрієчного брата, Вацлава Мацоха і сам дав їм слюб, а по слюбі дальше з нею чужоложив, клячи собі зі свого монашого стану.

3.) В спілці з товаришами — законниками крав гроші, що їх складали побожні на служби божі і жертви, і віддавав ті гроші на удержуване своєї наложниці та иньших публичних дівчат і на пиятику.

4.) в спілці з иньшими понами — Павлінами обікрав чудотворний образ Матери Божої, а коли потім відбувала ся урочиста коронація того образа, на яку зійшло ся до Ченстохови ців мільона побожних — злодії самі відправляли служби і провадили процесію.

5.) свого стрієчного брата Вацлава, коли той спав в його келії, ксьондз Мацох зарубав сокирою, а коли Вацлав зачав харчіти, висновідав його і приготувив на смерть, а відтак тими самими руками зловив його за горло і додусив.

Иньші монахи теж не лучші:
Настоятель монастира кс. Евзелій Рей-

ман гуляє і п'яничить за кляшторні гроші, їздить з оперовою співачкою до морських купелів і до Еспанії та справляє її брилянти.

Кс. Йодель вмирає з п'яньства на *delirium tremens* (п'яцький шал.)

Ксьондзи Базилі Олесіньскіі і Ізидор Старчевський крадуть до снілки з Мацохом. Ксьондз Базилі удержує собі коханку Новаковську, дочку торговця сьвятощами (девоціоналіями) в Ченстохові.

Содома і Гомора!

* * *

Мацох зробив собі наложницю із покутниці; сам признає ся, що пізнав ся з Геленою Книжановською, сповідаючи її.

Обкрадає труна, який в „убогій“ монашій келії громадить вартісні папери, що мають для него стораз більше вартости від євангелських карток, з словами Христа, що лекше верблюдови перейти через ухо ігли, чим богачови ввійти до небесного царства.

Не досить на тім. Він мордує чоловіка і кровавою рукою, мов на глум, приготує і благословить тогож чоловіка на смерть.

Наложницю свою, що зайшла від него в тяж, видає за муж за свого найблизшого свояка і робить его спільником своїх ріжних лайдацтв.

Гнилею заносить від него на всі сторони, а настоятель монастиря має для него спеціальні ласки, бо через таких як він удержує ся при власти.

Вговорюючи в людей, як проповідник, що для спасеня душ в чистилицю, для виліченя зі слабостей, для помочи в кождім нещастю, найпомічнійшим средством є служба божа в чудотворній сьвятині — кшть собі відтак з тих, що йому вірять і обкрадає не лише ті душі, що мучать ся в огненних муках, але обкрадає і ту найбільшу сьвятість, якій ціле своє жите посвячує, образ Матери Божої.

А коли ходить о затерте слідів злочину, він як піп, поклонник Марії, бере при-

сягу від людей, що ані словечком нікому нічого не пишуть.

Скільки ще убійств, шахрайств, крадіжжій виявиться ся — ніхто не знає. Одно певне, що ченстоховський кляштор — се вертеп найогидніших злочинів, що можуть виплодити ся у звироднілій уяві індивідів, які для своїх звівірчих інстинктів маюгь влакшену дорогу завдяки релігійному дурови „овечок“, що лізуть на осліп у їх сіти розпустити, напихають кишені дармоїдів стосами грошей, бо вкріплена в них віра, що небесних ласк найлекше можна досягнути при помочи золота, зложеного у попівські руки.

Надмір богатств, зложених добродушними відпустниками спричинив огидний надмір злочинів у ченстоховському кляшторі. Суспільність, якій ще так багато бракує, аби піднести ся умою, суспільність, якій бракує грошей на просвіту, на боротьбу з нуждою, на народні і культурні цілі — та суспільність завсїгди має подо-

Кс. Дамазій Мацох в окруженю начинь духовних Книжановскої і її сестер.

статком мамони, аби нею затроювати совість різних Мацохів.

Нині здерта маска з лиця ошуканців, злодіїв, фалшивників, розпусників і убійців у попівських одежах. Загал мусить поважно застановитись над дальшими льосами подібних гнізд. По що є кляштори? Яку вони мають місію в сучасній суспільності? Чи в найлучшій разі не є вони росадниками насікомців, що деморалізують околичну людність? Недавно ми чули, що австрійський міністер осьвідчив; що „його власть кінчить ся на монастирськім порозі“. Чиж суспільність може довше зносити такий стан річий, аби побіч що-раз більше закорінюючих ся демократичних порядків істнували ухилюючі ся від всякої публичної контролі середовічні останки? Треба скористати із ченстоховського злочину і розпочати широку акцію за скасуванням кляшторів.

Замкнути монастирі! розв'язати закони! Проч з Мацохами! Проч з монахами!

Передминувшого року обрабував хтось чудотворний образ Матери Божої в кляшторі в Ченстохові, здер з него всі дорогі перли і прикраси, здер обі корони, забрав сукенки вишиті перлами і висаджені діамантами. Порядно обловив ся рабівник, бо побожні люди з давен-давна зносили величезні богацтва до кляштору. Але обрабований „чудотворний” образ мовчав, а рабівник без перешкоди, в спокою сховав ся.

Вістка про обрабованя образа швиденько розійшла ся по цілім сьвіті а ОО. Павліни, що завідують кляшторам з властивим всім клэрникалом спритом і розмахом використали нагоду і з величезним шумом і галасом урядили т. зв. „коронацію” образу. Папа римський прпслав дві „корони” котрі зрештою як твір золотникарьської штуки не мають жадної вартости, а коштували ледви кілька тисячів корон, а поци з величезним парадами, при участі соток-тисяч сфанатизованого народу (переважно женщин) посьвятили ті корони і укоронували образ.

Очевидно клерикальна преса зараз ствердила, що рабунку мусів допустити ся якийсь недовірок, затроєний їдию соціалізму і з сеї причини, передовсім в Польщі устроїла дику нагінку з пресї, по коецьолах і на відпустах на все що, соціалістичне.

Та прехня маэ короткі ноги! Мусіло врешті викрити ся, що рабунку не допустив ся якісь недовірок, або „масон”, а поповнив його слуга божий, побожний законник, Дамазій Мацох, який був покликаний і житэ своє посвятив — на службу Богови а спеціально на оборону і пошановане „чудотворного” образу на Ясній Горі! Рабівником. не був жаден соціаліст — а сьвятий законник!

Помимо енергічних пошукувань, слідство через довгий час не могло сего викрити. Всі сліди рабунку губили ся у кляшторі, а нікому ані на думку не приїшло, що образ обрабував ксьондз, а радше як нині слідство виказуэ, три ксьондзи Павліни, що мали стерегти чудотворного образу! Злочинці у попівских рясах

тимбільше чули ся безпечні, що в якійсь час по відкриттю рабунку, знайдено — далеко від кляштору на лані засадженім бараболями — кавалок сукенки з образа і троха перел! Отже всі підозріння від кляштору були усунені.

Злодії жили собі безпечно в мурах сьвятого кляштору молячи ся щоденно до тої, якої чудотворний образ обіктали, кидали громами на „еретиків” всяких, давали розгрішення побожним, слухали сповідий під час коронації і відпустів. А спеціяльно кс. Дамазій Мадох, сердечно приймав Божим словом входячі до Ченстохови женщины-па, ломниці.

Труп у софі.

В десять місяців опісля найдено припадково у ставі в селі Завада, коло місточка Кломніце в Польскім Королівстві трупа муштини, укритого в софі обшитій рогожею. Пошукування російської поліції, як звичайно, коли не розходить ся о висліджене соціялістів, були зра-

зу без-успішні. Годі було докладно ствердити, хто властиво є той замордований мущина, якого трупа хтось старався усунути в такий незвичайний спосіб. Помимо фотографій з описів лиця, помимо слідства, яке розтяглося далеко поза границі Польщі; не пізнав ніхто особи трупа. Справа притихла і незадовго про неї забули, тим більше, що російська поліція така пильна в викорінюванню „політичних злочинів” — нагло якось втратила охоту до пошукувань. Очевидно дістала хабара від попів — і замовкла.

Відкрите мордерства.

Тимчасом — зовсім несподівано — один з мимовільних свідків затоплення софи з трупом в ставі, дорошкар ч. 31. по пьяному виговорився, що знає тайну! Зараз його арештовано і тоді доперва зачали викривати ся подробиці, що довели до відкриття злочинця — а був ним Павлін кс. Дамазій Мацох.

Арештований дорошкар оповідає, що

луга кляшторний, Станіслав Залог, закликав эго до кляштору з другим дорошкарем, ч. 36, що називав ся Піонек, аби вивезли з кляштору якусь велику паку. І справді до одної дорошки веїв з великою скриннею сей слуга, а до другої Павлін ке. Мацох, і відтак обі дорошки поїмали в сторону Кломніц. По короткім часі, дорошкар що віз ке Мацоха, вернув до Ченстохови, а Мацох пересів на дорочку, що везла слугу кляшторного зі скриннею. Коло села Завада, на розказ слуги задержала ся дорошка і паку кинули дорошкар зі слугою до ставу.

Присяга.

Стоячий у білім плащі на дорозі Мацох здержав слугу і дорошкаря, що хотіли всісти у візок, кинувши до води обшиту в рогожу паку. З під плаща видобув хрест і дрожачим зі зворушення голосом відізвав ся:

— П о к и в с я д е т е у в і з о к,
м у с и т е п р и с я г н у т и н а Х р и с т о в і р а н и,
щ о н е о п о в і с ь т е н і к о м у,
щ о т у т с т а л о с я. С е

що тут стало ся, му сіло стати ся для добра образу нашої Пресьвятої Діви.

Присягли закликаючи ся на спасеня своїх душ; вернули до Ченстохови. На другий день розійшла ся вістка про найденя софи з труном, але дорошкар, звязаній присягою, мовчав! І по арештованю не хотів оповісти подробиць, поки не увільнено його в д присяги!

По зізнанях дорошкаря легко справджено, що софу вивезено на припоручене отця Дамазія Мацоха і що то він зі слугою Станіславом Залогом софу з трупом відвозив до ставу. По нитці дійшли до клубка і незадовго довідали ся, що софа стояла в келії кс. Дамазія Мацоха, що отже ніхто иньший, а лише він замордував чоловіка, впакував до софи і казав відвезти в дорошці до ставу.

Кс. Мацох, занепокоєний відновленем

слідства, драгнув з Ченстохови, а тимчасом інші, страшенно скандальні вчинки сего злочинця в білій монашій рясі вийшли на яв!

Коханок власної братової.

Слідство даліше ствердило, що кс. Дамазій Мацох, чмихнув по відкриттю злочину у широкий світ не сам, а в товаристві своєї власної братової. Гелена з Кшижановських Мацохова — се була жінка єго стрічного брата Вацлава Мацоха, поштового урядника з Граніци і сего якраз б р а т а к с. П а в л і н Д а м а з і й М а ц о х в д у ж е з д р а д л и в и й с п о с і б з а м о р д у в а в в с в о ї й к е л і ї, у к р и в у с о ф і, а п о т і м т р у п а з с о ф о ю в т о п и в в с т а в і.

Отсю свою братову Гелену, побожний ксьондз Дамазій Мацох сам висватав за сего свого брата Вацлава, — а коли замордував його в кляшторі, відвіз її до Лодзі і дуже часто її відвідував. Слідство вказало, що вже і перед тим — по крадежі коштов-

них річній з образу — кс. Дамазій без перестанку відвідував свою братову і що були в дуже тісних зносинах.

„На злодієви шапка горить“.

Але кс. Мацох по замордованю брата і обрабованю образу, нє чув ся добре в кляшторі, тож по якімсь часі нагло вшїхав, не кажучи про се нікому. Виділи його в Лодзі в товаристві братової, виділи його в Варшаві. Погїм, коли викрив ся його злочин, чмихнув перебраний за сьвітського попа, а Мацохову заарештовано в Прошовіцах.

Тимчасом слідство, яке вже тепер провадило ся енергічнійше — виказало, що в обрабованю образу помагали Мацохови ще два инші кляшторні пташки, котрих також замкнено до Іванової хати. Се були ксьондзи: Ізидор Старчевський і Базплі Олесїньський. Послїдного арештували, коли хотїв втічи з Ченстохови.

Арештованє Мацоха.

Попа-убійника арештували в Кракові,

коли висідав з потягу з Варшави. Повідомлена про те, що Мацох перейшов австрійську границу краківська поліція, патрулювала на краківськiм дворці залізничiм і коли Мацох висідав з потягу, арештував його комісар поліції, Ясiнський.

Переслуханє

Переслуханє ксьондза Мацоха дало такі несподiвані наслідки, що перейшли вони навіть пайсьмiлійшi очиданя! А однакож дивлячи-сь на того ксьондза, нiхто би й не припустив, що вiн злочинець, злодiй, убiйник.

Середного росту мущина, в чорній суктаннi з малою пелериною, яку носять всi польскi ксьондзи у Россiї, з лицем досить звичайним, старанно виголеним, однакож не зраджуючим зовсiм тої умовi тупости на яку скаржили ся в кляшторi: бiлявий з великою лисиною, що сягає далеко поза чуб. з чорними очима, що дивлять ся неспокойно споза окулярiвi Отсе образ себе Мацоха.

Стояв в інспекційній кімнаті перед пару поліційними агентами і урядниками, відчуваючи на собі їх слідчий погляд. Вже призначався до страшного злочину; комісар поліції стилізував на голос в його присутності його власні зізнання, диктуючи їх до протоколу. Він стояв, глядів перед себе тупим поглядом і слухав мовчки відгомін власних зізнавань, що були рівночасно й страшним оскарженем на него. Лише долоні, що їх держав на грудях, стрічалися з собою нервово.

Зізнання його про замордоване брата сокирою, про приготування його на смерть і про душення його власними руками — є такі страшні, такі огидні, що лише найпоследнійший злочинець міг щось подібного зробити. А однак — се був щип, слуга божий, побожний законник, монах, сторож і почитатель „чудотворного” образа на Ясній Горі в Ченстохові!

Брехливі зізнання.

Що до замордовання свого брата Вацлава намагався кс. Мадох з початку пред-

ставити його, не як зрадливе убійство, а як убійство в розгоряченю.

„Убійство поповнив я в розгоряченю, а причиною эго була любов до жєнщини і заздрість.“

І зачав оповідати: „З Кшижановскою Гєлєною знав ся я від довшого часу і удержував з нею близші зносини. В минувнім році вона вийшла за муж за мого брата (пізнійше показало ся, що се була брєхня). Брат вмер, а з вдовою зносини були ще зажилійші, однакож помимо сєго, я згодив ся, аби вона вийшла замуж за Вацлава Мацоха, мого стріэчного брата. З сеї причини, я терпів велику заздрість до Гєлєни.

Незадовго по шлюбї Вацлав приїхав до мене до Чєнстохови і зачав робити мені острі закиди, що я оженив эго з жєнщиною легкої моралї. Тодї я в розгоряченю ударив єго в голову так сильно, що Вацлав упав неживий.“

Се на погляд правдивє толкованє не збило однакож комісаря Ясїньського із пу-

тя, бож він знав, що найдений в софі чоловік був замордований сокпрою, що й можна було легко пізнати із ран; а тих було кілька. Отже маючи вже досить викрутів, Ясінський крикнув до дряжачого пона:

„Ксьондз бреше; замордував свого брата сплячого!“ На ті слова Мацох зблід, затряс ся цілий і голосом дряжачим і тихим сказав: „Оповім цілу справу; так є зміною зізнане!“ І зачав оповідати цілу історію:

Сватає свою коханку за брата.

Ксьондз Мацох подав, що Кшижановску пізнав перед кількома літами при сповіди в кляшторі і зараз в ній залюбив ся. Тоді вона була телефоністкою в Лодзі, коли відтак перенесла ся до Варшави, удержував її своїм коштом і рівночасно зачав її сватати зі своїм рідним братом. Та до подружа не дійшло і тоді ке. Мацох хочачи справу направити, — сфалшував метрику слюбу з Кшижановскою, відтак сфалшував ме

трику своєї смерті і на підставі тих документів замельдував її в Варшаві яко вдову по бл. п. Дамазію Мацоху (т. є. по самім собі.)

Дає й шлюб.

Іздив до неї дуже часто і уживав любови. Остаточо, почав її на ново сватати, тепер вже зі своїм стрієчним братом, Вацлавом Мацохом. Сватанє вдало ся і кс. Дамазій сам дав їм шлюб в кляшторі при асистенції арештованого тепер кс. Базилія Олесіньского.

Поміж новоженцями, однакож незадовго вибухли непорозуміня з причини, що молода жінка за богато заглядала за другими мущинами. Рівночасно вибухли непорозуміня поміж заморзованим а кс. Мацохом, але по якімсь часі погодили ся.

За протекцією ксьондза дістав Вацлав Мацох посаду в Граніци, куди пізнійше кс. Мацох часто заїздив.

Морд.

Нагло в Червни Вацлав взяв одно-мі-

сячний урльоп і замість поїхати до Варшави, приїхав до кс. Дамазія. Тут 23 липня вибухла між ними сварка під час якої оба взаємно мали набити собі морди. Коли відтак Вацлав Мацох пожив ся спати в келії брата, кс. Дамазія Мацох випив чарку вина, взяв лежачу коло печі сокиру і говорячи до себе: Забю ты драбе! — вдарив спячого в голову. Вацлав зірвав ся і зачав кричати. Тоді піп вдарив го сокирою ще пару разів. Кілько разів, не памятає — і коли Вацлав зачав вже харчати; приготував його на смерть (висповідав) і давши йому розгрішене, зловив за горло і додусив. — Кс. Мацох не памятає, чи бив вістрем, чи обухом!

Отся частина зізнання така переражаюча, що прямо кров в жилах стинає ся, коли читаємо ті зізнання злочинного монаха! Та сама рука, котра брата мордувала — роби-

ла знаки хреста над мордованим і коли убійник успскоїв ся що до спасеня душі мордованого — задусив його! К с ь о н д з до д у с п в с в о г о у м и р а ю ч о г о б р а т а !

Спільник

Поповнивши мордерство, з а в и н у в т р у п а в п р о с т и р а л о і положив його поміж стіною а ліжком, відтак позатирав і повимивав сліди з крови, а відтак задумав ся, що дальше робити з трупом Була вже 6-ста година рано, а що жадна щаслива думка не приходила йому до голови, то по довгій внутрішній боротьбі, п о с т а н о в и в д і б р а т и с о б і с п і л ь н и к а, який-би поміг йому в дальшій роботі.

Вибір, внав на кляшторного слугу, Станіслава Залога, з яким оставав в добрих зносінах. Залог порадив запакувати трупа в кіш і винести, а коли се вдасть ся, то решта вже пійде гладко. Залог приніс кіш, а що той okazaв ся малим, то пійшов на місто і купив новий, але і сей okazaв ся за тісний. Тепер сей кіш найдено в мешка-

ню Мацохової, а в нїм ріжні річи як: рясу Мацоха, костельні прибори, хрест і т. п. Коли замір впакування труца до коша не вдав ся, Залог видумав новий спосіб:

Труп в софі.

На однім з кляшторних коритарів стояло складане ліжко в видї софки. В него поставили запакувати трупа. У міжчасї вибила година пів до 12 надійшла пора обїду. Кс. Мацох пійшов тоді на обїд, а через той час Залог при помочи ще двох слуг кляшторних втягнув софку до келїї і вже сам чекав на кс. Мацоха, поки він не вернув з обїду. Отворили софку, вложили в неї трупа, а що місця в серединї було за багато і бояли ся, аби підчас їзди труп, відбиваючи ся не викликав підозріння, кс. Мацох запакував ще до середини своє футро і скривавлену сорочку а Залог велику рогожу. Відтак, заповнивши щільно софку, замкнули її і чекали до вечера.

Коли вибила 8 година вечер, пора спільних молитв, Залог прикликав дві дорожки; на одній помістив софку і усїв сам, а на другій заняв місце кс. Мацох з другим слугою і вирушили в дорогу. Переїхавши кілька місцевостей, доїхали до греблі під Кломніцами, де кс. Мацох заплатив Залогови за поміч 20 рублів, фіякрови, що віз софку, 30 рублів, другому 13 рублів, служі, що з ним їхав 4 рублі. Відтад фіякергі слугою вкинули софку до води і — присягнувши — вернули всі до Ченстохови!

Звідки мав Мацох гроші?

Як звісно законники крім „чистоти“ присягають також і на убожество. Але присяга своєю дорогою, а гроші, гулянки і дівчата свсею. Тож кс. Мацох діставав гроші в двоякій спосіб: — 1) К р а в в с н і л ц і и н ь ш п м и законниками жертви, що їх складали побожні і 2). обкрадав образ Матки Боскої Ченстоховскої.

Скільки коштувала любов?

Після записок кс. Мацоха, його зно-
сини з Кшижановською солоно його кош-
тували. По смерті кс. Гавелчика Мацох
вспілці з кс. Олесеїньським
укравав з його спадщини облі-
гації кредитового земсько-
го банку на 5000 рублів.

Крім сего мав Мацох ще три способи
добування грошей.

Перший, — се були гроші, які скла-
дали компанії, що приходили на Ясню Го-
ру, і які відбрав ксьондз, що витав компа-
нію та вводив її до каплиці. До року 1904
сі гроші були виключною власністю за-
конника. В 1904 р. запроваджено в кляш-
торі „комуну“ т. є. всі гроші мали йти до
спільної каси. Однакож помимо того часть
грошей, і то значну, законники таки крали
для себе. З того жерела Дамазій Мацох в
протягу півчварта року присвоїв собі око-
ло 10.000 рублів.

Другим жерелом було сироневірюване
грошей, зложеня поодинокими особами на

служби божі. В протягу півчварта року Мацох зачерпнув з сего зверх 10.000 рублів.

Наконець дістав від свого спільника кс. Олесїнького, який творив обовязки касієра, пайку зі спроневірених спільно гроший; — виплачені йому суми доходили від сім до 700 рублів і так послідного року дістав кс. Мацох від кс. Базилія раз 300 рублів, другий раз 200, в лишни 500, а при кінци вересня 700 рублів.

Отже разом — як доси викрило ся — вкрав кс. Дамазій Мацох поверх 30.000 рублів!

Злодійська шайка.

По відкритю злочину зроблено ґрунтовну ревізію в ясно-ґурскім кляшторі. На підставі записок арештованого кс. Базилія Олесїньского стверджено, що ксь он дзи крали костельні гроші на неімовірну скалю! — В касі найдено ледви кілька тисячів рублів. Краденою добичею ділили ся совісно.

Кс. Дамазій Мацох одержував з поділу місячно від 100 до 300 рублів, а навіть і більше в міру напливу паломників. Осібно подають, що в протягу послідних літ Дамазій Мацох побрав від дуже многих осіб по верх 10.000 рублів на служби божі, гроші собі присвоїв і розмарнував а служб не від правив. В посліднім році присвоїв собі з сего жерела по верх 10000 рублів, а загалом після його власного признаня украв около 35 тисячів рублів.

Краківська клерикальна часопись пише:

„В Ченстохові є звичай, що з черги призначає ся ксьондза дижурного, що має відберати гроші на служби божі та ріжні иньші релігійні услуги. Сей ксьондз сповняє обовязки в захристії. Нераз окружають його десятки осіб, складаючи жертви. Ксьондз по черзі приймає зголошуючих ся людий, слухає їх бажань і приймає гроші, а все те має записати до відповідної книжки. Контроля неможлива; ігумен (настоятель) не всюди може бути присутній, зреш

тою числить на сьвященичу совість. Ти м-часом деякі дижурні, між иньшими кс. Дамазій, витворили собі жерело знаменитих доходів. Неконтрольовані заберали гроші для себе. Настоятель кляштору не раз дивувався, що наплив побожних до Ченстохови є що раз більший а доходи що раз меньші. Підчас коронації пр. тисячі осіб складали щедрі жертви, а каса не відчувала різниці. Тому й не диво, що кс. Дамазій міг легко розкидати тисячами рублів. Бо в Ченстохові жертви в захристії пливають не мідяками, а сріблом, золотом і що найменше рублевими банкнотами. Кс. Мадох часто сповнював обовязки дижурного і міг черпати цілими пригорщами.“

Оттак і повторяють ся наші слова, коли ми стільки перестерігали людей перед ношенем жертв до попа, перед переповнюванем і так вже повної попівської килпені. Хлопську кровавицю, остатній цент, за який лучше-б дитині кусок хліба купити,

— віз хлоп до Ченстохови — а тут ксьондз злодій краде сю кроваву працю, аби її промарнувати на гулянку та розпусту! І се діяло ся від многих літ! Тепер вже хиба і найуцертійші прозріють і перестануть напихати понівські кишені своєю кровавицею!

Обрабоване образа.

До тепер вже показало ся, що кс. Д а м а з і й М а ц о х с и с т е м а т и ч н о обкрадав сукенку М а т - к и Б о с к о ї виймаючи з неї дорогоцінності, а на їх місце вставляючи кавальчики шкла; що золоті і иньші прикраси замінював на томбакові, словом, що поволи вичищував косцьол з нагромаджених там через столітя скарбів. Коли сі операції звернули на себе в кляшторі увагу і грозила ревізія каплиці, тоді той самий злочинець з помічю своїх собратів кс. Старчевського і кс. Олесїньського доконав памятної кражежі сукенки і корони, аби відвернути підозріне в сторону неіснуючих рабівників спо- за кляштору-

Таж сама трійця винна є в смерти кс. Йодля.

В продажі дорогоцінностей **н е р а з**, ставав до пемочі замордований брат, Вацлав Мацох, який працюючи на поchtі в Граніци, міг без клопоту влекшувати висилку коштовностей за границю до юбілерів та торговців німецьких.

Обрабоване скарбниці.

Ревізія виказала ще більше, виказала, що злодії в білих рясах обікрали не лише образ, але й запустили палці в скарбницю. Підчас ревізії в родичів Новаковської, коханки кс. Олесіньського, **н а й д е н о** в образі укриті підроблені ключі від кляшторної скарбниці.

Підчас ревізії в кляшторі перетрясали всі келії, ревідували докладно кляшторну службу, відбивали підлоги і копали лона-

тами кляшторні вали. Вслідом ревізії є много важних здобутків. В келіях законників найдено більші суми гроша, але й не лише в них, бо навіть в одного зі звичайних слуг найшла ся сума 4000 рублів готівкою! Отсі гроші сконфісковано.

Отруїли?

Коли всі злодійства сеї попівської банди вийдуть на верх, годі ще предсказати. В всякім разі тут приходить на думку один із кляшторних братчиків, який займав ся золотникарством і нагло жите закінчив на два місяці перед звкритем Мацоха. Той братчик, знавець золотникарства, міг достерегти зміну клейнотів і зате відпокутував смертю.

Вмер нагло, але на разі не було причини приписувати надзвичайне значіне його смерті і аж доперва тепер зачинає вона наберати иньшого значія. Сей братчик, називав ся він Йодель, вправляв в золото брилянти на чудотворний образ.

Тепер слідство довело до сего, що ма-
буть його замордували другі ксьондзи за те,
що випадково внав на слід злодійств, я-
кі поповнювали „отці“ Дамазій, Ізидор
і Базилі. Коли умер, лікарі тоді осудили,
що він умер, на „delirium tremens“ (пи-
яцький шал) з причини надмірного пиянь-
ства. Та що вже там було, то було, а в кож-
дін разі гарне се свідощтво про кляштор,
що ксьондз міг так пйти, що аж смерть йо-
го приписують пияцькому шалови, що і
між світськими пияками рідко лучає ся.
А факт, що в келії Дамазія найшов ся ве-
ликий засіб фальшивих перел, які йому о-
чевидно служили до підмінюваня, завсїгди
буде кидати значучу тїнь на смерть кс.
Йодля.

Сокира.

З Ченстохови доносять, що поліція
найшла сховану в комірці сокиру, я-
кою поповнено убійство. На
сокирі, вістрю і обуху, найдено ще виразь-
ні слїди крови і людське волосє. Викрито

столяря, від котрого Д а м а з і й по ж и -
ч и в с о к и р у н а к і л ь к а н а й -
ц я т ь д н і в п е р е д м о р д е р -
с т в о м , ж а д а ю ч и , а б и б у л а
д о б р е в и о с т р е н а . С т о л я р п і з н а в
с о к и р у , я к с в о ю в л а с н і с т ь , щ о д а в д о р у к
М а ц о х а . М а ц о х г о в о р и в й о м у т о д і , щ о м у -
с и т ь о б р у б а т и я к і с ь д и ч к и п е р е д в і к н а м и .

Крім сокири найдено в комірці також
листи, компромітуючі кс. Ізидора і Базилі-
я.

Арештовані полів.

Поліція з р е в і д у в а л а к е л і ї
в с і х з а к о н н и к і в і в ц і л і м
к л я ш т о р і т я а р е ш т у в а л а к л я ш т о р н о -
г о п р и д в е р н и к а Б л а с і к е в и ч а п і д з а к и д о м
с п і л ь н и ц т в а в з а м о р д о в а н ю В а ц л а в а М а -
ц о х а , а т а к о ж д в о х к с ь о н д з і в П а в л і н і в , І -
з и д о р а С т а р ч е в с ь к о г о і Б а з и л і я О л е с і н ь с к о -
л о .

Родина кс. Старчевського.

Із знайдених в келії кс. Старчевського
підроблених ключів о д и н н а д а є с я

до отвірання замку від осло-
ни „чудотворного” образу.

З причини, що депеша, остерігаюча
Мацоха перед грозячим йому небезпечень-
ством, була надана в Серадзю — началь-
ник варшавського слідчого відділу удав ся
там і дійшов, що телеграму надав Ян Лу-
каш Старчевські, батько кс. Ізидора, на
припоручене тогож. В виду сего старого
Старчевського також арештовано.

Про сего чоловіка, який підчас подо-
рожий кс. Мацоха з його коханкою відгра-
вав ролю мужа Кшижановської, говорять,
що в Серадзю арештоване його зробило ве-
личезне вражінє, бо то був чоловік, що за-
всїгди удавав дуже побожного і як то ка-
жуть, прямо з церкви не виходив.

Доконано також ревізії у Діонізія Стар-
чевського Ізидорового брата. Поліція забра-
ла фонди його жінки, яку кс. Ізи-
дор в п в і н у в а в .

Підпалили вежу.

В злочини в меншій мірі вмішані ще
й иньші попи. І так іде поголоска, що са-

мі ксьондзи підпалили були вежу на кощелі, хочачи видусити з людий гроші на гулятику. Се їм зовсім вдало ся. І люди складали гроші, а ксьондзи будували вежу і провадили місію попід спідницями.

Гільтайська трійця.

Хто бур вождом у всіх тих крадіжах? Всі сліди до тепер звертають ся против одного з трійці, кс. Ізидора Старчевського. Він на кілька тижнів перед рабунком образу прийшов до знакомого слюсаря. Блаховича, і даючи йому відтиски з воску, попросив, аби він зробив ключі після тих відтисків. На воску були відтиснені ключі від дверей каплиці і скарбниці.

Діставши ключі, робив, що душа забажала. Але не міг робити того сам. Злапав би ся.

Жив близько з двома собратами, Дамазієм і Базилієм. Сі так само як він потребували дуже багато, бо не мало видавали; свідчать про се: по королівськи прибрані мешканіє Кшижа-

новської, коханки Дамазієвої, 200 любовних листів до Ізидора та й різні коханки Базилія. Всі вживали сьвіта і потребували грошей. І як виглядає кс. Ізидор був провідною душею компанії, він комендерував рабунком, а виконав його Залог, котрому кс. Ізидор дав ключі від каплиці.

В Кракові признав ся кс. Дамазій іще до одної крадежи. Іменно вповів ся, що по смерти кс. Бонавентури Гавелчка обікрав враз з кс. Базилієм Олесінським його трупа на 5000 рублів. Отже, чи лиш на 5000? Може більше? Померший кс. Гавелчик належав до закону через пів столітя, жив довго ще за часів, коли в кляшторі не було т. зв. „комуни“, т. є коли кождий з ксьондзів діставав за служби гроші на приватну власність. За тіж служби давали нераз гроші, що доходили й до 100 рублів. Отже сі найлучше платні служби відправляли самі Павліни в кляшторі, а менше платні віддавали пробощам і вікарим по менше за-

можних парафіях. Так кс. Бонавентура міг через такі довгі літа призбирати суму навіть десять раз більшу.

Як жили побожні Павліни?

Які страшні відносини панували в тій ченстоховській клерикальній печері, нехай посьвідчить опис, який подав польський клерикальний „Час“:

„Деморалізація в кляшторі панує вже від давна. Павліни частенько перебувають поза кляштором, бувають по р е с т а в р а ц і я х а н а в і т ь н е н о ч у ю т ь в к е л і я х . З а м і с т ь у с л у г у в а т и с о б і с а м і , м а л и с л у ж б у , в л а с н і к а р и т и , к е л і ї п р и с т р о е н і р о с к і ш н о . Ч а с т о з а к о н н и к и п е р е б е р а л и с я н а ц и в і л ь н о і п о д о р о ж у в а л и , д е ї м с п о д о б а л о с я , ч а с т о в т о в а р и с т в і ж е н щ и н . Н е о д е н з П а в л і н і в в и в і н о в у в а в і с в о ї х с в о я к і в , ч а с о м н а в і т ь з о в с і м я в н о ; і т а к п р . о д н о м у Р . к у п и в о д и н з н е ж и ю ч и х в ж е П а в л і н і в д в і р з а к і л ь к а д е

сятъ тисячів рублів“. (Кілько-ж вкрав в своїм життю той преподобний душпастир?)

З отсих слів видно, що теперішні лайдацтва — се зовсім не щось нове, що давнійше гуляли і крали ще більше.

Неперерваний ланцух злочинів

Ченстоховський кляштор був в протягу літ видовищем неодного злочину. На жаль, не всі вони вийшли на яв, так само як се було в кляшторах еспанських, де доперва народні бунти відслонили прямо нечувані злочини лїнливих і кровожадних монахів! Але те, що дійшло до відома загалу, вказує виразно, що ченстоховський кляштор з давен давна був місцем злочинів, а послїдні крадіжки, мордерства і рабунки — се лише дальша нитка в нахучім букет „чеснот“ ченстоховських дармоїдів.

Що стало ся 50 літ тому?

Перший процес в справі рабунку ченстоховських дорогоцінностей в і д б у в

ся о к о л о 1850 р. в К р а к о в і . Героем процесу був краківський юбілер, Вестфалевич, який замотав ся в справу завдяки братчикови із закону Павлінів на Ясній горі в Ченстохові. Сей братчик зголосив ся раз до Вестфалевичого склену із золотими ґузиками від жупана, впсадженого брилянтами. Хотів їх продати. Вестфалевич купив ґузики як золото і рівночасно витолкував братчикови що брилянти — се звичайне шкло. Коли братчик ввійшов зі склену, Вестфалевич сейчас взяв ся до вилупаня брилянтів із ґузиків, з яких кілька впало під стіл. Торг і вилупуванє брилянтів підглянув один з челядників Вестфалевича, а відтак найшов під столом два брилянтики, яких Вестфалевич не достеріг. Забравши їх, він пійшов продати їх на Казімерж (частина міста) і там його заарештували. По нитці дійшла поліція до клубка. Наслідком сего був процес, який став причиною матеріяльної руїни краківського юбілера. ґ у з и к и з б р и л я н т а м и п о х о д и л и з ч е н с т о х о в с ь к о г о к л я ш т о р у .

Отже вже перед половиною столітя скубали преподобні отчики скарбницю, до якої темний, сфанатизований і пережертий клерикалізмом народ зносив без перестанку скарби. Пахучий трплистник — Дамазій, Ізидор і Базилі, — мали попередників, яких суд вилапував. А кілько не злапав?

Перед 25 літами.

Але й мордерство в келії ченстоховського кляштору не є вже новиною! І на с'єм полі мав кс. Дамазій попередника! Бо 25 літ тому назад один кляшторний братчик замордував кс. Адріяна, підрізуючи йому бритвою горло! Аби затерти сліди, обляв трупа нафтою і підпалив — а сам втік — взявши собі в него на дорогу 20 тисячів рублів. То значить, що кс. Адріян, так само як тепер ксьондзи Дамазій, Базилій і Ізидор, хоть присягав на убожество, — але так само, як вони — крав жертви складані на кляш-

тор, бо звідкиж би убогий законник мав 20.000 рублів?!

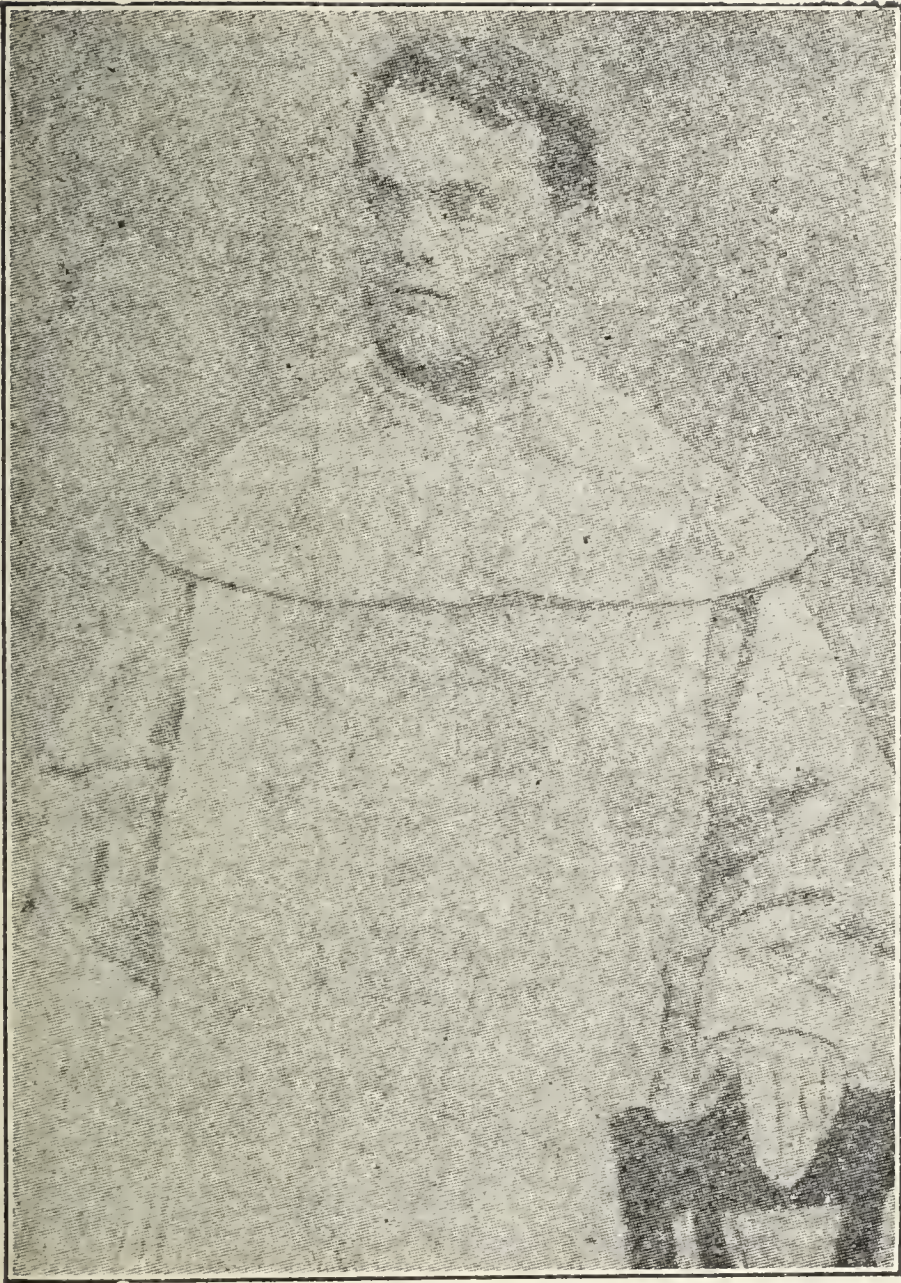
Генерал Рейман і єго компанія.

Зверхником кляштору є кс. Рейман, ігумен Павлінів, котрого клерикальні газети мало що сьвятим не зробили. Тимчасом той „сьвятий законник“ є лише гідний союзник сеї законної трійці, яка переміннула кляштор в Ченстохові у дім розпусти і різницю.

Кс. Рейман позискав собі цілковито російські власти. В Петербурзі мав величезні впливи. І в Римі також. Але не мав законного духа. Легковажив строгі приписи павлінського регуляміну. Прибрав безправно титул генерала хочай вибрани його лише ігуменом. І хоть вибрани його лише на три роки, кс. Рейман ще через 12 літ опісля без вибору задержував гідність ігумена. Се було можливе лише при безвзгляднім пошираню російського правительства. Тоді кс. Рейман мав за собою більшість законників.

К а р н і с т ь і з а к о н н и й д у х у п а в
ц і л к о в и т о . Ніхто непридержував ся
приписів, спільного життя і спільности май
на не було, законники коли хотіли, тоді
виходили з кляштору. Жертви на служби
плили до кожного з осібна. Чеснійші і со-
вістнійші законники постановили зло усу-
нути. По довгих старанях відновили кому-
ну і в 1907 р. урядили вибір ігумена. І то-
ді ще перейшов кс. Рейман більшістю о-
дного голосу.

В останніх трох літах до власти прий-
шла біля Реймана, як його прибічна гвар-
дія — славетна євнї гільтайська трійця,
Базилі Олесїнські, Дамазій Мадох і Ізидор
Старчевський. Базилі і Дамазій мали при-
поручене зберати гроші в захристії на
служби божі. Вони то пізнійше були обяза-
вані розсилати до иньших ксьондзів гроші
за ті служби, яким кляштор не міг дати
ради. Отже кожний з них міг брати, кілько
хотів, міг запсувати, що переслав гроші
денебудь, а ховати їх до звоєї кишені.

Кс. Изидор Старчевскі.

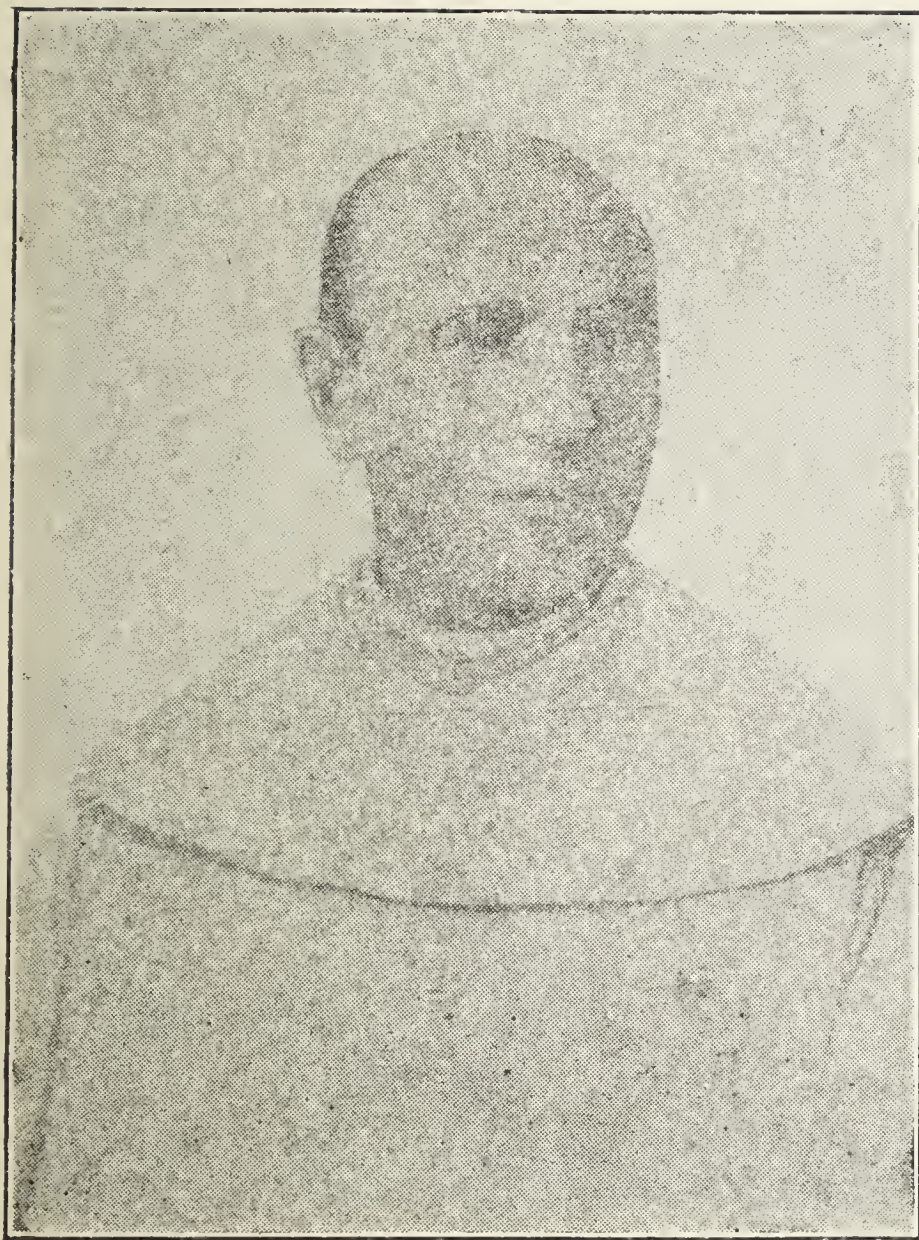
Рейман подорожує з співачкою.

Кс. Рейман подорожував до Еспанії і був в Біярріц з одною звісною співачкою. Був також справний при чарці і в той спосіб — крім хабарів — умів з'єднати собі російські власті. По генералськи пив з генералами...

Тою дорогою міг узискати усунене касарень військових з сусідства кляштору, але позволяв собі вживати світа за богато і злим приміром світив перед своїми братами. Протекція уряду помагала йому удержувати ся при власті (так н. пр. правительство не затвердило його суперника Вельоньського). Отсе поясняє, чому найгірші шумовини находили ся в наблизнім о, круженю Реймана.

Чому Дамазій мав вплив на Реймана.

Слідчий судня Кон... з Варшави оповідав знайомій особі, що кс. Дамазій через припадок здобув велпчезний вплив на „св'ятого“ настоятеля закону. Був раз кс. Дамазій в Катовіцах, а як любовник

Кс. Базилі Олєсїтські.

женщин розкошував в готели з якоюсь дівчиною. А в сусіднім покою так само невинно забавляв ся... о. настоятель і ке. Дамазій се відкрив! Те відкрите цілковито віддало настоятеля в руки такого спиртного драба як Дамазій. Зрештою — ке. настоятель зовсім не таїв ся зі своїми гулянками а про його поводи дуже а дуже багато балакають в Ченстохові! „Від голови риба смердить!”

Біскуп проти законників.

Ославлений біскуп Здзіговецький який в пору крадежий та нічних гулянок Павлінів писав доноси до царського генерала Скалона на антиклерикального писателя Немоевського, тепер по невчасі взяв ся до злодуг в Ясної Горі. Старає ся о прогнане на чотири вітри сеї урвительської банди і хоче обсадити кляштор сьвітськими попами під комендою каноніка Міхалського. На вільнодумні правительства, що проганяють монахів, кидають клерикали громи, а тут навіть біскуп му-

Гс. Генерал Евзебій Рейман.

сить те саме робити з павліньськими дармоїдами. Чи то не характеристичне? Тільки чи нові сторожі чудотворного образу не заразять ся „мацохізмом”.

Бунт монахів.

Тимчасом біскуп Здзідовецкий задекретував, що до часу покінчення Моцохового процесу кляштором має завідувати делеґація, зложена зі сьвітських попів; Павлінам позволпв лише жити у кляшторі, без права мінати ся у справи косцьола (отже і без права сягати по гроші). Але законники явно збунтували ся проти біскупської власти і візвали сили царського правительства на поміч.

Коли рознесла ся вістка про крадіж сукенки з „чудотворного“ образу, Павліни з болем, жалем і обуренєм вікликали ся до народу: цілий нарід має каяти ся, аби переблагати „королеву неба“ за учинену зневагу, за збезчещенє її „чудотворного образу.“ По ці-

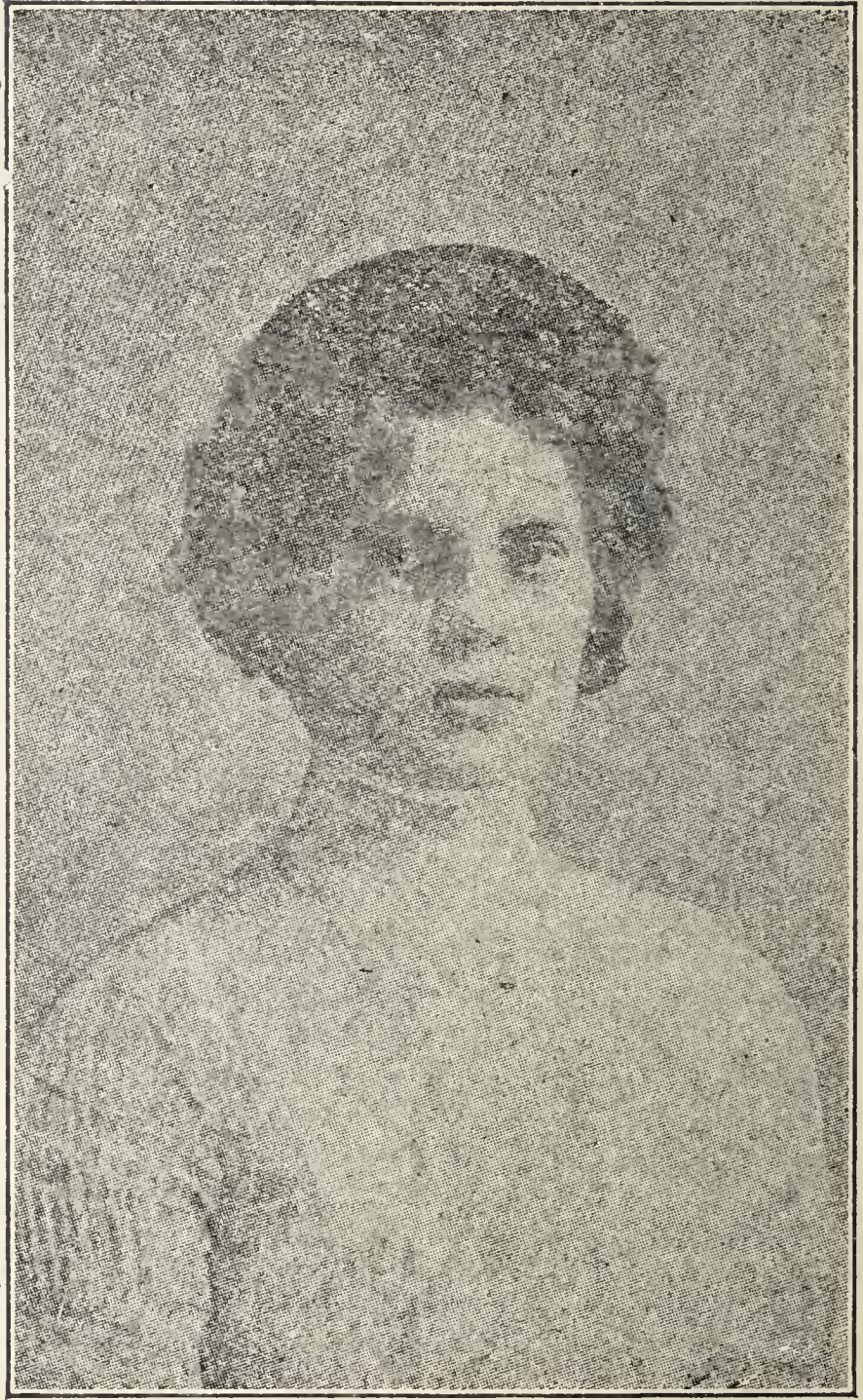
лій Польщі мусяли відбути ся б л а - г а л ь н і , е к с п і я ц і й н і н а б о - ж е н ь с т в а .

Так хотів біскуп, щоби — на знак жа- лю, що такі огидні злочини, така зневага бога, таке згіршене діяло ся внутр закона, — цілий павлінський закон відбув через 10 днів реколекції.

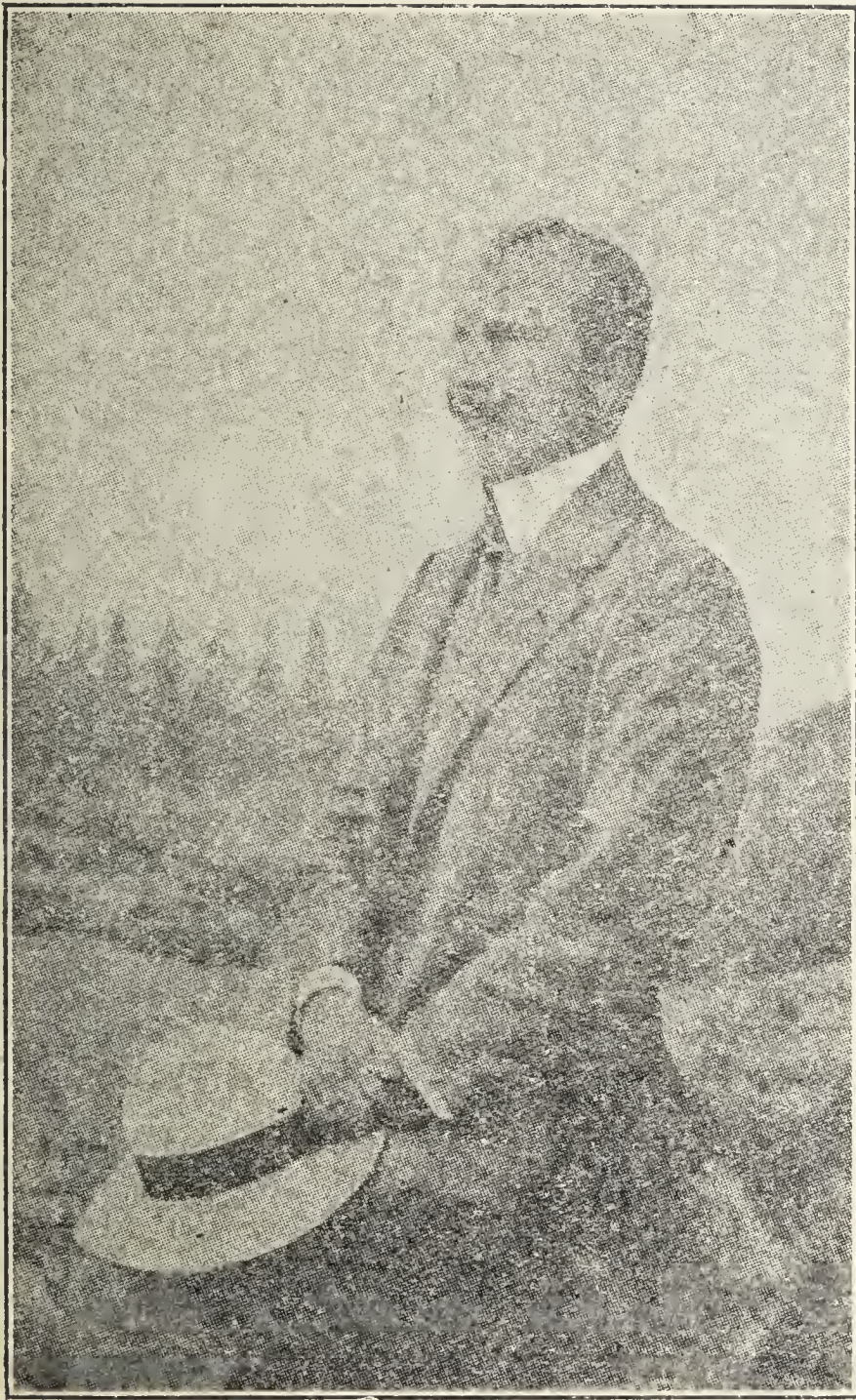
І щож стало ся? Ті люди, що хотіли, аби весь народ благав Бога о вибачене за їх власний гріх, — самі не хотіли взяти у- часті в експіяційних реко- лекціях. Прибувши на Ясну Гору редемпторист, кс. Бернард Лубеньскі, я- кий мав відправляти сі реколекції, відіхав з носом!

Чи можна представити собі більший цинізм, більшу безвстидність?

Нехай кає ся цілий край, нехай кають ся невинні люди, а ті, що між ними вихо- вав ся злочин, котрі вигодували серед се- бе, в своїй затроєній атмосфері злочинців,

Ольга в Гинджановских Мадзова.

Вацлав Мацох.

котрі їх висунули на своє чоло, відмовляють ся від всякої покути, зачинають боротьбу з біскупом, що ніби він не має права мішати ся у їх реґули. Сьміють п р а в у в а т и с я !

За нічо мали собі свої приписи, коли ходило о оргії, о пиятику, о подорожі з коханками, о цілий ряд лайдацтв і злочинів, а коли ходить о задану їм покуту, то нагло зачали балакати про нетикальність своїх правил, які не зносять навіть біскупської власти.

Отсе повинно отворити очи навіть тим, котрі через клерикальне закукурічене хотіли доказати, що тільки пара драбів дістала ся в сьвяту громаду, як колись Юда дістав ся межі апостолів; — той б е з в з т и д , той н е п о с л у х д л я е п и с к о п а повинен всякому отворити очи, що ганґрина огорнула цілий закон, що г о р и з о л о т а , які зношено на Ясну Гору до шпїку костий зімсували і в нечуваний спосіб роззухвалили монашу банду .

Павліни і царське правителство.

Збунтувавши ся проти біскупа, Павліни скористали з приїзду до Ченстохови царського урядника, Петрова, який з'явив ся в ціли розслідження крадіжки та мордерства в кляшторі.

На скаргах і виводах Павлінів оперло ся рішення Петрова, що бікупські комісарі мають вступити ся з кляштору. Мало того! Ченстоховські монахи вислали ще і одного з себе до Варшави до губернатора Скалона зі скаргою на біскупа!

Як Павліни провадили рахунки?

Делегат російського правительства, Петров, оголосив друком свої замітки про ченстоховську справу. Отже сей Петров твердить, що касові книги провадили ся в кляшторі в скандальній сносіб, що найдено в них перечеркування і перескробування, що много фондів зовсім не втягало ся до книги доходів. Так н. пр. в нотатках захристіяна найдено видаток в сумі 13.000

р у б л і в , які в у книжки зовсім не був записаний. Петров критикує також надмір служби у кляшторі, розкішне уряджене келій і т. д.

Склерикалізована преса.

Нині показує ся, що в цілій Ченстохові звісні були здавна скандали в кляшторі Павлінів, тих монахів, що виводять своє імя від Павла-Пустельника, що то десь в Єгипті мав прожити свій вік на пустині у якійсь печері... Не снило ся сему пустельникови, що під його імя будуть піднімати ся злодії і убійники; що в кляшторі його імени найдуть ся по злодійськи підроблені ключі, скривавлені сокири, фалшиві печатки, любовні листи, облігації, бравнівги, трутна....

Справді не цілу ту масу лотровств, що діяли ся в мурах кляштору, можна було прочувати, то однакож багато про се знали і чували, а однакож преса не хотїла піднести остерігаю-

чого голосу, хотяй як сам „Час” твердить, скандальні надужитя в кляшто-рі діяли ся вже з давних часів. Чому-ж?! Бо ціла преса в Польщі є або клерикальна, або супроти клерикалізму польського су-спільства лякає ся чіпнути таку пляцівку клерикалізму.

Не чули над собою Павліни контролі публичної опінії і зійшовши раз на слизь-ку дорогу, могли свобідно скочувати ся щораз низше — на дно багна, з гулящих дармоїдів перероблювати ся в злочинців.

Десять заповідий.

1. Не будеш мати иньших богів крім мене.

А вони кланяли ся перед Мамоною.

2. Не в зивай імени божого даремно.

А вони роблячи злочини, присягали, що невдні.

3. Памятай день сьвятий сьвяткувати.

Отсе одно приказанє вони узнавали і

**Видача Мацоха російським жандармам
у Щаковій.**

то щиро, бо непрацювали через довгі літа.

4. Ш а н у ї о т ц я і м а т і р т в о ю.

А вони робили зі своїх батьків куплярів, що заслоняли перед сьвітом їх розпусту.

5. Н е у б и ї .

А вони сокирами рубають.

6. Н е ч у ж о л о ж .

Чужоложили.

7. Н е к р а д и .

Крали.

8. Н е с ь в і д ч и л о ж н о п р о т и с в о г о б л и ж н ь о г о .

А один з них має якраз процес о фалшиву присягу перед судом.

9. Н е б а ж а ї ж і н к и б л и ж н ь о г о т в о г о .

Отже вони по фамілійному розпустивали з жінками своїх братів.

10. А н і в о л а , а н і о с л а , а н і с л у г и а н і с л у ж н и ц і , а н і ж а -

дної річи, що є ближнього
твого.

А вони обкрадали навіть трупи своїх
товаришів, крали навіть ті дорогоцінності
що побожні давали Матері Божій, сподію-
чи-сь, що підкуплять ся в сей спосів до
неба.

Пісні про Канаду і Австрію . . .	·40
Нові Пісні . . .	·25
Робітничі пісні, про долю канадських ро- бітників . . .	·25
Сім Мудрців	·25
О терпеливій Єлені	·25
Найновіші чуда в Ченстохові	15 ц.
Пророчества Ісуса Христа	25 ,,
Канадські Оповідання	15 ,,
Закон про відшкодованя робітників	10

Пишіть по наш каталог на виразну
адресу:

RUSKA KNYHARNIA

850 MAIN ST. WINNIPEG MAN.

ЧИ ЧИТАЄТЕ? „РОБОЧИЙ НАРОД“

часопись, що виходить **ЛИШЕ** для **ДУМАЮЧИХ ЛЮДИЙ** і ніколи не вагає-сь сказати **правду.**

„РОБОЧИЙ НАРОД“ каже правду про всяких дурисьвітів і обманців робочого люду.

„РОБОЧИЙ НАРОД“ каже правду про політичних аг'ентів всіх капіталістичних партій.

„РОБОЧИЙ НАРОД“ відкриває всі заходи капіталістичної класи для туманення і поневолювання робітників.

„РОБОЧИЙ НАРОД“ не боїть ся сказати правди про яких би то не було урядників, панів, міністрів чи монархів.

„РОБОЧИЙ НАРОД“ каже правду про суди, про поліцію і про військо.

„РОБОЧИЙ НАРОД“ каже правду про попів, як служать не богам а мамоні.

„РОБОЧИЙ НАРОД“ каже правду про часописи, що за юдині гроші торгують народною темнотою.

„РОБОЧИЙ НАРОД“ описує відносини у майнах і фабриках і на фармах і виказує, чому ті, що працюють, такі бідні і слабі, а ті, що нічого не роблять, такі ситі, здорові та багаті.

„РОБОЧИЙ НАРОД“ каже все правду, і то в тій цілі, аби робітники порозуміли свою кривду та навчили ся, як мають від неї виратувати ся.

От через те Ви мусите читати і передплачувати „РОБОЧИЙ НАРОД“.

Виходить три рази на місяць і коштує на рік \$1.50

Пишіть за ним зараз на адрес:

ROBOTCHYJ NAROD
BOX 3542 (STA. B.)
WINNIPEG, MANITOBA.